

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา : กฎหมายลิขสิทธิ์

เนติบัณฑิตยสภา

25 สิงหาคม 2565

ดร. ธรรมนุญ พิทยาภรณ์

ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ

การปฏิบัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4

: กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา

- ผู้บรรยาย 3 คน
- กฎหมายลิขสิทธิ์และลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ

- ตำราและเอกสารที่ใช้ : คำอธิบายกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของเนติบัณฑิตยสภา, คำอธิบายกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของ ม.สุโขทัยธรรมมาธิราช, คำอธิบายกฎหมายลิขสิทธิ์ของ อ.ธัชชัย ศุภผลศิริ, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565, อนุสัญญากรุงเบิร์นฯ ฉบับแก้ไข ปี ค.ศ.1971, ข้อตกลง TRIPs, สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก, ฯลฯ

ทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร

- สิ่งสร้างสรรค์จากความคิด เช่น สิ่งประดิษฐ์ งานวรรณกรรม งานศิลปกรรม สัญลักษณ์ ชี้อ และงานที่ใช้ในทางการค้า ฯลฯ

ทรัพย์สินทางปัญญาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. **ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม** สิทธิบัตรการประดิษฐ์ เครื่องหมายการค้า การออกแบบทางอุตสาหกรรม และสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น

2. **ลิขสิทธิ์** งานวรรณกรรม ได้แก่ นิยาย บทร้อยกรอง ละคร ภาพยนตร์ เพลง งานศิลปกรรม ได้แก่ ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพถ่าย งานประติมากรรม และการออกแบบทางสถาปัตยกรรม รวมถึงสิทธิของศิลปินในการแสดง ผู้ผลิตสิ่งบันทึกเสียง ผู้แพร่เสียงแพร่ภาพรายการทางวิทยุและโทรทัศน์ เป็นต้น

ในประเทศต่างๆมีการบัญญัติกฎหมายทรัพย์สินทาง ปัญญาในหลายด้าน ได้แก่

1. ลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง (Copyright and Related Rights/ Neighbouring Rights)
2. เครื่องหมายการค้า (Trademarks)
3. สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (Geographical Indications)
4. การออกแบบทางอุตสาหกรรม (Industrial Designs)
5. สิทธิบัตร (Patents)
6. แบบผังภูมิวงจรรวม (Layout-Designs of Integrated Circuits)
7. ความลับทางการค้า (Undisclosed Information/Trade Secrets)
8. การคุ้มครองพันธุ์พืช (Plant variety Protection)
9. อื่นๆ

การคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ในระดับระหว่างประเทศ

ทรัพย์สินทางปัญญาทั้งสองประเภทได้รับการคุ้มครองตามข้อตกลงระหว่างประเทศแบบพหุภาคีที่สำคัญในยุคแรก ๆ ของโลก 2 ฉบับ คือ

1. อนุสัญญากรุงปารีสเพื่อการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม ค.ศ.1883 (Paris Convention for the Protection of Industrial Property (1883)) (ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2551)

2. อนุสัญญากรุงเบิร์นเพื่อการคุ้มครองงานวรรณกรรมและ
ศิลปกรรม ค.ศ.1886 (Berne Convention for Protection
of Literary and Artistic Works (1886)) (ประเทศไทยเข้า
เป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ.2474)

ปัจจุบันอนุสัญญาทั้งสองฉบับอยู่ในความดูแลโดย
องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual
Property Organization/WIPO)

ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาที่สำคัญ
มีหลายฉบับ ได้แก่

- อนุสัญญาความร่วมมือด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty) (ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ.2552)

- ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade – Related Aspects of Intellectual Property Rights/TRIPs) (ประเทศไทยเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2538 และผูกพันตามข้อตกลง TRIPs ในเวลาต่อมา)

- อนุสัญญากรุงโรมเพื่อการคุ้มครองนักแสดง ผู้ผลิต สิ่งบันทึกเสียง และองค์การแพร่เสียงแพร่ภาพ (Rome Convention for the Protection of Performers, Producers of Phonograms and Broadcasting Organizations)

- สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) (ประเทศไทยจะผูกพันตามสนธิสัญญาดังกล่าวตั้งแต่วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2565)

- สนธิสัญญาว่าด้วยการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty)

- สนธิสัญญามาร์ราเคชเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled) (ประเทศไทยเป็นภาคีสนธิสัญญาฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2562)

- Protocol Relating to the Madrid Agreement Concerning the International Registration of Marks (ประเทศไทยเป็นภาคีข้อตกลงฉบับนี้ตั้งแต่วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ.2560)

- สนธิสัญญากรุงเป่ย์จิง หรือกรุงปักกิ่งว่าด้วยการแสดงเป็นภาพและเสียง (Beijing Treaty on Audiovisual Performances 2012)

การศึกษากฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาจำเป็นต้องศึกษาข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีด้วย ทั้งนี้เพราะกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาโดยทั่วไปที่ใช้บังคับเป็นกฎหมายที่บัญญัติเพื่อให้สอดคล้องหรือรองรับหรืออนุวัติการตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ในหลายกรณีมีการบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยมีแนวโน้มจะเป็นภาคีในอนาคตด้วย

ในกรณีของกฎหมายลิขสิทธิ์ มาตรา 4 ของ พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 บัญญัติว่า “การโฆษณา หมายความว่า การนำเสนอจำลอง ของงานไม่ว่าในรูปหรือลักษณะอย่างใดที่สร้างขึ้นโดยความยินยอมของผู้ สร้างสรรค์ออกจำหน่าย โดยนำเสนอจำลองนั้นมีปรากฏต่อสาธารณชน เป็นจำนวนมากพอสมควรตามสภาพของงานนั้น แต่ทั้งนี้ไม่หมายความรวมถึง การแสดงหรือการทำให้ปรากฏซึ่งนาฏกรรม ดนตรีกรรม หรือ ภาพยนตร์ การบรรยายหรือการปาฐกถาซึ่งวรรณกรรม การแพร่เสียงแพร่ภาพเกี่ยวกับงานใด การนำศิลปกรรมออกแสดงและการก่อสร้างงานสถาปัตยกรรม” ซึ่งเป็นการบัญญัติให้สอดคล้องกับอนุสัญญา กรุงเบิร์น ข้อ3(3) เพื่อการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม ค.ศ.1971

“(3) The expression “published works” means works published with the consent of their authors, whatever may be the means of manufacture of the copies, provided that the availability of such copies has been such as to satisfy the reasonable requirements of the public, having regard to the nature of the work. The performance of a dramatic, dramatico-musical, cinematographic or musical work, the public recitation of a literary work, the communication by wire or the broadcasting of literary or artistic works, the exhibition of a work of art and the construction of a work of architecture shall not constitute publication.

งานที่โฆษณา หมายถึง งานที่โฆษณาไม่ว่าโดยวิธีใดในการ
จัดทำสำเนา โดยความยินยอมของผู้สร้างสรรค์ หาก
สำเนาที่จัดทำขึ้นมีจำนวนมากเพียงพอตามความต้องการ
ของสาธารณชนอย่างสมเหตุผลตามสภาพของงานนั้น
สำหรับการแสดงหรือนำออกแสดงซึ่งนาฏกรรม ภาพยนตร์
หรือดนตรีกรรม การบรรยายหรือการปาฐกถาซึ่งงาน
วรรณกรรม การแพร่เสียงแพร่ภาพงานวรรณกรรมและ
ศิลปกรรม การนำงานศิลปกรรมออกแสดง และการก่อสร้าง
งานสถาปัตยกรรม ไม่ถือว่าเป็นการโฆษณา

มาตรา 4 ของ พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 บัญญัติว่า
“วรรณกรรม หมายความว่า งานนิพนธ์ที่ทำขึ้นทุกชนิด เช่น
หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัย
สุนทรพจน์ และให้หมายความรวมถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ด้วย”

เพื่อให้สอดคล้องกับ ข้อ 10 (1) ของข้อตกลง TRIPs
ที่บัญญัติว่า “1. Computer programs...shall be protected as
literary works under the Berne Convention (1971).

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้ได้รับการคุ้มครองในประเภทงาน
วรรณกรรมตามอนุสัญญากรุงเบิร์นฉบับ ค.ศ.1971

มาตรา 4 ของ พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 (แก้ไขโดย พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558) ที่บัญญัติว่า “ข้อมูลการบริหารสิทธิ หมายความว่า ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงผู้สร้างสรรค์ งานสร้างสรรค์ นักแสดง การแสดง เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือระยะเวลาและเงื่อนไขการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ ตลอดจนตัวเลขหรือรหัส แทนข้อมูลดังกล่าว โดยข้อมูลเช่นนี้ติดอยู่ หรือปรากฏเกี่ยวข้องกับงานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิ่งบันทึกการแสดง”

มีข้อความที่คล้ายกับบทบัญญัติของสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การ
ทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty 1996) ในข้อ 12(2)
ที่บัญญัติว่า “As used in this Article, “rights management
information” means information which identifies the work, the
author of the work, the owner
of any right in the work, or information about the terms and
conditions of use of the work, and any numbers or codes that
represent such information, when any of these items of
information is attached to a copy of a work or appears in
connection with the communication of a work to the public.”

“ข้อมูลการบริหารสิทธิ” หมายความว่า ข้อมูลที่บ่งชี้ถึง
งาน ผู้สร้างสรรค์งาน เจ้าของสิทธิใดๆ ในงาน หรือข้อมูล
เกี่ยวกับระยะเวลาและเงื่อนไขในการใช้งาน และตัวเลข
หรือรหัสแทนข้อมูลดังกล่าว โดยข้อมูลดังกล่าวติดอยู่กับ
สำเนางาน หรือปรากฏเกี่ยวเนื่องกับการเผยแพร่งานต่อ
สาธารณชน

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา ที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ

- ฎ. 3689/2551
- ฎ. 8834/2542

คำพิพากษาฎีกาที่ 3689/2551

“...ผู้เสียหายเป็นนิติบุคคล...ตามกฎหมายประเทศไทย
และเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในฐานะผู้สร้างสรรค์งานศิลปกรรม
ภาพตัวการ์ตูนโดราเอมอน งานดังกล่าวมีการโฆษณาครั้งแรก
เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2512 ที่ประเทศไทยซึ่งเป็นภาคีแห่ง
อนุสัญญากรุงเบอร์ลินว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและ
ศิลปกรรมที่ประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

“...การตีความว่า งานศิลปกรรมภาพตัวการ์ตูน
อันมีลิขสิทธิ์ตามกฎหมายเดิมซึ่งมีอายุการคุ้มครอง 30 ปี มีอายุ
แห่งความคุ้มครองขยายออกไปเป็น 50 ปี นับแต่มีการโฆษณา
งานเป็นครั้งแรกดังกล่าว โดยผลของพระราชบัญญัติฉบับใหม่
(พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537) นอกจากจะเป็นการตีความไปตาม
บริบทของกฎหมายทั้งฉบับแล้ว ยังสอดคล้องกับหลักการเบื้องต้น
เกี่ยวกับอายุแห่งความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในอนุสัญญากรุงเบอร์น
ว่าด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรมที่ประเทศไทย
เข้าเป็นสมาชิก...”

ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับลิขสิทธิ์ที่ประเทศไทยเป็นภาคี

- อนุสัญญากรุงเบิร์นเพื่อการคุ้มครองงานวรรณกรรมและศิลปกรรม (Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works)
- ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้อกับการค้า (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights/TRIPs)

- สนธิสัญญามาร์ราเคชเพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงงานที่มีการโฆษณาแล้วสำหรับคนตาบอด คนพิการทางการเห็น และคนพิการทางสื่อสิ่งพิมพ์ (Marrakesh Treaty to Facilitate Access to Published Works for Persons Who are Blind, Visually Impaired or Otherwise Print Disabled)
- สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty 1996)

อนุสัญญากรุงเบิร์นเพื่อการคุ้มครองงานวรรณกรรม
และศิลปกรรม ค.ศ.1886

(Berne Convention for the Protection of
Literary and Artistic Works 1886)

การแก้ไข

- Berne Convention 1886
 1. The Diplomatic Conference of 1896 (Paris)
 2. The Diplomatic Conference of 1908 (Berlin)
 3. Additional Protocol of 1914 (Berne)
 4. The Diplomatic Conference of 1928 (Rome)
 5. The Diplomatic Conference of 1948 (Brussels)
 6. The Diplomatic Conference of 1967 (Stockholm)
 7. The Diplomatic Conference of 1971 (Paris)
- WIPO Copyright Treaty of 1996 (Geneva)

ข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า
(Agreement on Trade-Related Aspects of
Intellectual Property Rights /TRIPs)

ข้อตกลงก่อตั้งองค์การการค้าโลก

GATT 1994

GATS

TRIPs

Dispute Settlement Understanding

ฯลฯ

สนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก
(WIPO Copyright Treaty 1996/WCT)

- ข้อตกลงพิเศษที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญากรุงเบิร์นฯ
- เป็นสนธิสัญญาฉบับหนึ่งที่เรียกว่าเป็น
“สนธิสัญญาในเรื่องของอินเทอร์เน็ต”

- กำหนดให้ประเทศภาคีบัญญัติกฎหมายคุ้มครอง
ข้อมูลการบริหารสิทธิ และมาตรการทางเทคโนโลยี ฯลฯ

- พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565 ที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 บัญญัติเกี่ยวกับเหตุผลสำคัญประการหนึ่งในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวว่า การบัญญัติกฎหมายเพื่อให้การเป็นไปตามสนธิสัญญาว่าด้วยลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกที่ไทย จะเข้าเป็นภาคี

ข้อมูลการบริหารสิทธิ

“มาตรา 4 ของ พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 (แก้ไขโดย พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2558) ที่บัญญัติว่า “ข้อมูลการบริหารสิทธิ หมายความว่า ข้อมูลที่บ่งชี้ถึงผู้สร้างสรรค์ งานสร้างสรรค์ นักแสดง การแสดง เจ้าของลิขสิทธิ์ หรือระยะเวลาและเงื่อนไขการใช้งานอันมีลิขสิทธิ์ ตลอดจนตัวเลขหรือรหัส แทนข้อมูลดังกล่าว โดยข้อมูลเช่นนี้ติดอยู่หรือปรากฏเกี่ยวข้องกับงานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิ่งบันทึกการแสดง”

ข้อมูลการบริหารสิทธิ (Rights Management Information/RMI)

- แสดงถึงความเป็นเจ้าของงาน รวมถึงเงื่อนไขในการที่ผู้อื่นจะใช้งานดังกล่าว
- นำข้อมูลดังกล่าวไปยึดโยงกับตัวงาน
- ตัวอย่าง : ลายน้ำ (Watermark), ลายเซ็น, การใช้หมายเลข เช่น ISBN (International Standard Book Number) หรือ ISAN (International Standard Audiovisual Number) หรือ หมายเลขอื่นๆ เป็นต้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 973/2561

“โจทก์ฟ้องว่า ...โจทก์ได้ถ่ายรูปสะพานมอญหรือสะพานอุตตมานุสรณ์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของอำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี หลังจาก... สะพานพังลงมาเป็นทางยาวประมาณ 50 เมตร และโจทก์ได้ทำสัญลักษณ์ของโจทก์ ซึ่งเป็นภาพคนสะพานกระเป่าเดินทางและมีอักษรภาษาอังกฤษคำว่า “The Trekman” กำกับอยู่ให้ปรากฏอยู่ที่มุมของด้านล่างของภาพ โจทก์ได้นำภาพถ่ายดังกล่าวไปลงในเว็บไซต์เฟซบุ๊กของโจทก์ โจทก์จึงเป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในงานภาพถ่ายสะพานดังกล่าว

จำเลย...ได้กระทำการทำซ้ำหรือตัดแปลงด้วยการคัดลอกภาพถ่าย
สะพานมอญจากหน้าเว็บไซต์เฟซบุ๊กของโจทก์ โดยตัดแต่งรูปส่วนที่
ปรากฏสัญลักษณ์ของโจทก์ออกไป แล้วนำภาพถ่ายดังกล่าวไปแสดง
บนหน้าเว็บไซต์ของจำเลยอันเป็นการเผยแพร่ต่อสาธารณชนเพื่อ
การค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์... มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตาม
อุทธรณ์ของโจทก์ว่า จำเลยกระทำละเมิดลิขสิทธิ์ในภาพถ่ายของ
โจทก์และต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่โจทก์ตามคำฟ้องหรือไม่...
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติเขาแหลม เป็นพยานเบิกความว่า พยานมอบ
ภาพถ่ายน้ำป่าที่ไหลหลากพัดสะพานมอญขาดให้แก่... ผู้สื่อข่าวของ
จำเลย ซึ่งเป็นภาพถ่ายที่ไม่มีสัญลักษณ์ใดๆ กำกับที่บ่งบอกถึงความ
เป็นเจ้าของภาพแต่อย่างใด

เชื่อว่าพยานปากนี้เบิกความ... ตามสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น...
เมื่อผู้สื่อข่าวของจำเลยได้ภาพถ่ายดังกล่าวจากหัวหน้าอุทยาน
แห่งชาติเขาแหลม ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่เกิดเหตุ
จึงมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า จำเลยไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ว่า
ภาพถ่ายหมายเลข จ.9 เป็นภาพถ่ายที่ทำซ้ำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของ
โจทก์ ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 31 (2)
การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในภาพถ่ายของ
โจทก์”

มาตรการทางเทคโนโลยี

“มาตรการทางเทคโนโลยี” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้
คุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดงตาม
พระราชบัญญัตินี้ หรือเทคโนโลยีที่ใช้ควบคุมการเข้าถึงงาน
อันมีลิขสิทธิ์หรือสิ่งบันทึกการแสดง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
[(แก้ไขโดย พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผล
ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 180 วันนับแต่วันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา (วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ
24 ก.พ. 2565)]

มาตรการทางเทคโนโลยี/มาตรการป้องกันทางเทคโนโลยี (Technological Protection Measures/TPMs)

- เทคโนโลยีที่ใช้คุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง/ควบคุมการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์หรือสิ่งบันทึกการแสดง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรการทางเทคโนโลยีอาจเป็นมาตรการในการควบคุมการเข้าถึงงานที่มีลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ได้รับอนุญาต
- ตัวอย่าง : การเข้ารหัส (encryption), การใช้ Password เป็นต้น

การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์

- มาตรา 78

- ม. 78 วรรคแรก

- “งานอันมีลิขสิทธิ์อยู่แล้วตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรม
และศิลปกรรม พุทธศักราช 2474 หรือพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2521 ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ได้รับความ
คุ้มครองลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัตินี้”

- ม. 78 วรรคสอง

“งานที่ได้จัดทำขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และไม่มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและ ศิลปกรรม พุทธศักราช 2474 หรือพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 แต่เป็นงานที่ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัตินี้ ให้ได้รับความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตาม พระราชบัญญัตินี้”

1. งานที่ ก.ม.เก่าคุ้มครอง (สร้างสรรค์ปี 2535)

2. งานที่ ก.ม.เก่าไม่คุ้มครอง แต่ ก.ม.ใหม่
คุ้มครอง (สร้างสรรค์ปี 2536)

วันที่ พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ 2537 มีผลบังคับใช้

มาตรา 8 ให้ผู้สร้างสรรค์เป็นผู้มีลิขสิทธิ์ในงานที่ตน
ได้สร้างสรรค์ขึ้นภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่ยังไม่ได้มีการโฆษณางาน ผู้สร้างสรรค์
ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรืออยู่ในราชอาณาจักรหรือเป็น
ผู้มีสัญชาติหรืออยู่ในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญา
ว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย
ตลอดระยะเวลาหรือเป็นส่วนใหญ่ในการสร้างสรรค์งานนั้น

(2) ในกรณีที่ได้มีการโฆษณาแล้ว การโฆษณานั้นในครั้งแรก ได้กระทำขึ้นในราชอาณาจักรหรือในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย หรือในกรณีที่การโฆษณาครั้งแรกได้กระทำนอกราชอาณาจักรหรือในประเทศอื่นที่ไม่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย หากได้มีการโฆษณาดังกล่าวในราชอาณาจักรหรือในประเทศที่เป็นภาคีแห่งอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการโฆษณาครั้งแรก หรือผู้สร้างสรรค์เป็น ผู้มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ใน (1) ในขณะที่มีการโฆษณางานครั้งแรก

ในกรณีที่ผู้สร้างสรรค์ต้องเป็นผู้มีสัญชาติไทย
ถ้าผู้สร้างสรรค์เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นต้องเป็น
นิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย

• ต้องมีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วย

1. หลักสัญชาติ

2. หลักถิ่นที่อยู่

3. หลักการโฆษณางานครั้งแรก

(Berne 1971 Art. 3, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ ม.8)

1. หลักสัญชาติ (Nationals)

- ผู้สร้างสรรค์มีสัญชาติของประเทศภาคี
ข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี
(ม. 8 (1), วรรคท้าย; พ.ร.บ. สัญชาติ)

2. หลักถิ่นที่อยู่ (Habitual Residence)

- ผู้สร้างสรรค์มีถิ่นที่อยู่ในประเทศภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคีตลอดเวลาหรือเป็นส่วนใหญ่ในการสร้างสรรค์งาน (ม.8 (1))

เขียนหนังสือในประเทศภาคี	เขียนหนังสือนอกประเทศภาคี
3 เดือน	7 เดือน
70 หน้า	30 หน้า

เขียนหนังสือในประเทศภาคี	เขียนหนังสือนอกประเทศภาคี
7 เดือน	3 เดือน
30 หน้า	70 หน้า

3. หลักการโฆษณางานครั้งแรก (First Published)

“การโฆษณา” หมายความว่า การนำสำเนาจำลองของงานไม่ว่าในรูปหรือลักษณะอย่างใดที่สร้างขึ้นโดยความยินยอมของผู้สร้างสรรค์ออกจำหน่าย โดยสำเนาจำลองนั้นมีปรากฏต่อสาธารณชนเป็นจำนวนมากพอสมควรตามสภาพของงานนั้น... (ม. 4)”

- โฆษณางานครั้งแรกในประเทศภาคี
(ม.8 (2))

- โฆษณางานครั้งแรกนอกประเทศภาคี
แต่ต่อมาโฆษณางานในประเทศภาคีภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่มีการโฆษณาครั้งแรก
(ม.8 (2))

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 846/2534

“...ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ได้ให้คำจำกัดความ...สิทธิ์ในงานอันมีลิขสิทธิ์ตามที่กฎหมายให้ความคุ้มครองจึงต่างกับสิทธิ์ในกรรมสิทธิ์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 1336 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ทั้งสภาพของลิขสิทธิ์ก็ไม่อาจมีการครอบครองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ฯ มาตรา 13 ดังเช่นสิทธิในกรรมสิทธิ์บนอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีการครอบครองได้ สิ่งที่จำเลยทั้งสองครอบครองไว้จึงเป็นเพียงการครอบครองแผ่นกระดาษที่มีเนื้อเพลงพิพาทอันเป็นสังหาริมทรัพย์เท่านั้น มิได้ก่อให้เกิดสิทธิในลิขสิทธิ์ได้แต่อย่างใด...เมื่อไม่มีกฎหมายให้สิทธิแก่ผู้ได้มาซึ่งลิขสิทธิ์โดยการครอบครองปรปักษ์ จำเลยทั้งสองจึงไม่อาจอ้างว่าได้ลิขสิทธิ์ในเพลงพิพาทมาโดยการครอบครองปรปักษ์”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7036/2543

“หนังสือแบบฝึกคณิตคิดเลขเร็วของโจทก์เป็นตำราเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงปีที่ 6...เป็นงานวรรณกรรมตามความหมายในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2521 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่โจทก์สร้างสรรค์งานดังกล่าวหาใช่เป็นเพียงความคิด ขั้นตอน กรรมวิธี ระบบ วิธีใช้หรือทำงาน แนวความคิด หลักการ การค้นพบ หรือทฤษฎีทางคณิตศาสตร์อันไม่ได้รับความคุ้มครองแต่อย่างใดไม่ หนังสือแบบฝึกคณิตคิดเลขเร็วจึงเป็นงานวรรณกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์...”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7772/2557

“การที่โจทก์ร่วมนำตัวเลข รูปภาพและเครื่องหมายต่าง ๆ มาปรับใช้เป็นโจทย์ปัญหาในวิชาคณิตศาสตร์เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดวิธีทำและหาคำตอบได้ในเวลาอันรวดเร็วในหนังสือ... นั้นมิได้มีเพียงทฤษฎีทางคณิตศาสตร์ หนังสือของโจทก์ร่วมทั้งสองเล่มดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นงานนิพนธ์ที่โจทก์ร่วมได้สร้างสรรค์ขึ้นเป็นเรื่องราวในรูปของหนังสือด้วยความวิริยะอุตสาหะโดย

ใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้วยการ
แสดงออกซึ่งการริเริ่มของใจที่ร่วมเองโดยมิได้ทำซ้ำ
หรือตัดแปลงจากงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นอันเป็นงาน
วรรณกรรมตามความหมายในมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ.
ลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 หาใช่เป็นเพียงความคิด หรือ
ขั้นตอน กรรมวิธีหรือระบบ หรือวิธีใช้หรือทำงาน หรือ
แนวความคิด หลักการ การค้นพบ หรือทฤษฎีทาง
คณิตศาสตร์อันไม่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 6
วรรคสอง”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6379/2537

“งานออกแบบปากกาลูกกลิ้ง เป็นงานสร้างสรรค์อันเกิดจาก
การนำเอาการสร้างแบบพิมพ์รูปลักษณะของปากกา...อันเข้า
ลักษณะศิลปกรรมประเภทงานจิตรกรรมและการสร้าง
แม่พิมพ์กับหุ่นจำลองของปากกาดังกล่าว ซึ่งเป็นงาน
สร้างสรรค์รูปทรงที่เกี่ยวกับปริมาตรที่สัมผัสและจับต้องได้
อันเข้าลักษณะศิลปกรรมประเภทงานประติมากรรมมา
ประกอบเข้าด้วยกัน

งานสร้างสรรค์แบบปากกา...จึงเป็นงานศิลปะประยุกต์
อันอาจได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
พ.ศ. 2521...มาตรา 6 ประกอบด้วยมาตรา 4...”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5306/2550

“จำเลยทั้งสามละเมิดลิขสิทธิ์งานวรรณกรรมของโจทก์ โดย
ทำซ้ำ ดัดแปลงข้อมูล รูปภาพในเว็บไซต์และในเอกสารโฆษณาสินค้า
การทำซ้ำ ดัดแปลงข้อมูลต่างๆ ของเครื่องกรองน้ำในเว็บไซต์...เป็นการ
ทำซ้ำ ดัดแปลงข้อมูลต่างๆ ของเครื่องกรองน้ำซึ่งเป็นงานวรรณกรรม...
การกระทำของจำเลยทั้งสามจึงเป็นการกระทำละเมิดตาม
พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ฯ มาตรา 27 และมาตรา 31”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 15453-15454/2558

“ลิขสิทธิ์ในผลงานภาพยนตร์ รวม 9 เรื่อง ดังกล่าวเท่านั้นที่มี
การโอนไปให้จำเลยที่ 1 ส่วนภาพยนตร์อุตุร่าแมนตอนใหม่ๆ
ที่โจทก์ผลิตขึ้นย่อมเป็นลิขสิทธิ์ของโจทก์เท่านั้น... จำเลยที่ 1
ย่อมไม่มีสิทธิในผลงานที่โจทก์สร้างขึ้นใหม่ดังกล่าว... การ
จัดทำอุตุร่าแมนมิลเลนเนียม คาร์คอุตุร่าแมน และอุตุร่า
แมนเอลิทของจำเลยทั้งสามจึงเป็นการกระทำต่อผลงานอุตุร่า
แมนของโจทก์ที่แสดงออกในรูปของงานจิตรกรรมอันได้แก่
ภาพวาดที่แสดงลักษณะของอุตุร่าแมนซึ่งอาจถือได้ว่าเป็น

ต้นกำเนิดของผลงานอุตุร่าแมนที่โจทก์ได้ออกแบบหรือ
สร้างสรรค์ก่อนที่โจทก์จะนำงานจิตรกรรมดังกล่าวมาดัดแปลง
เป็นงานภาพยนตร์อุตุร่าแมน เมื่อเปรียบเทียบตัวละครอุตุร่า
แมนมิลเลนเนียม ดาร์คูตุร่าแมน และอุตุร่าแมนเอลิท ของ
จำเลยทั้งสามกับอุตุร่าแมนที่โจทก์สร้างสรรค์มาก่อนแล้วจะ
เห็นได้ว่าอุตุร่าแมนของจำเลยทั้งสามมีลักษณะคล้ายคลึงกับ
อุตุร่าแมนที่โจทก์สร้างสรรค์มาก่อน...ฟังได้ว่าจำเลยทั้งสาม
ดัดแปลงงานจิตรกรรมอุตุร่าแมนอันเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ของ
โจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์ อันเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์
ในงานจิตรกรรมอุตุร่าแมนของโจทก์...”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4488/2559

“โจทก์ได้บรรยายฟ้องว่าจำเลยได้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ใน
งานวรรณกรรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์ “Microsoft Windows XP
Professional” โปรแกรมคอมพิวเตอร์ “Microsoft Office Professional Edition
2003” และโปรแกรมคอมพิวเตอร์ “Microsoft Office Enterprise 2007” ของ
บริษัทผู้เสียหายซึ่งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายประเทศสหรัฐอเมริกาที่
เป็นภาคีในอนุสัญญากรุงเบอร์นว่ด้วยการคุ้มครองงานวรรณกรรมและ
ศิลปกรรมอันเป็นอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีอยู่ด้วยและผู้เสียหายได้โฆษณางาน
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั้งสามดังกล่าวเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม
2544 วันที่ 21 ตุลาคม 2546 และวันที่ 31 มกราคม 2550
ตามลำดับ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งอยู่ในระยะเวลาคุ้มครอง
ลิขสิทธิ์ 50 ปี นับแต่ที่ได้โฆษณางานนั้นครั้งแรก ตาม
พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มาตรา 19 วรรคสี่... จำเลย
ทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั้งสามของผู้เสียหาย... ด้วยการ
บันทึกโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทั้งสามดังกล่าวลงในหน่วยความจำ
ถาวร (Hard Disk) ของเครื่องคอมพิวเตอร์จำนวน 41 เครื่อง ที่
อยู่ในความครอบครองของจำเลย...

ซึ่งเป็นกระทำเพื่อการค้าหากำไรจากประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นลูกค้า
จำเลยที่เข้ามาใช้บริการเครื่องคอมพิวเตอร์ดังกล่าวภายในร้าน...การ
ทำซ้ำโปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับ
อนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์นั้นไม่ว่าจะเป็นการทำซ้ำจากบันทึกของ
งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ที่ผู้เสียหายได้อนุญาตให้ทำ
ขึ้นหรือทำซ้ำจากบันทึกของงานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีผู้ทำขึ้น
โดยละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายก็ล้วนเป็นการกระทำต่อโปรแกรม
คอมพิวเตอร์อันมีลิขสิทธิ์ซึ่งถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในงาน
โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้น ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537
มาตรา 30 (1)”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5422/2561

“โจทก์ฟ้องว่า...โจทก์ได้ถ่ายภาพใบหน้าของตนเองไว้ 6 ภาพ... โดยนำภาพต้นฉบับ 6 ภาพ ที่ถ่ายไว้มาดัดแปลงให้อยู่ในภาพเดียวกัน...และโจทก์ได้นำภาพที่ดัดแปลงดังกล่าวมาใช้เพื่อประโยชน์ทางการค้าในนามแบรนด์เครื่องสำอาง...และได้ใช้ภาพดังกล่าวในการโฆษณาทุกสื่อ...จำเลยนำรูปภาพ...มาทำซ้ำหรือดัดแปลงและใช้ในการโฆษณาเพื่อประโยชน์ทางการค้าโดยโจทก์ไม่อนุญาต...”งานภาพถ่าย ได้แก่ งานสร้างสรรค์ภาพที่เกิดจากการใช้เครื่องมือบันทึกภาพโดยให้แสงผ่านเลนส์

ไปยังฟิล์มหรือกระจก และล้างด้วยน้ำยาซึ่งมีสูตรเฉพาะ หรือด้วย
กรรมวิธีใดๆ อันทำให้เกิดภาพขึ้น หรือการบันทึกภาพโดย
เครื่องมือหรือวิธีการอย่างอื่น” ทั้งนี้ ไม่ว่าจะงานภาพถ่ายนั้นจะมี
คุณค่าทางศิลปะหรือไม่...ดังนี้...งานภาพถ่ายที่สร้างสรรค์ขึ้นมา
ไม่ว่าจะมีคุณค่าทางศิลปะหรือไม่ก็ถือว่าเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์
ประเภทศิลปกรรม...เห็นว่า เป็นภาพที่เกิดจากการใช้เครื่องมือ
บันทึกภาพ

หรือการถ่ายภาพซึ่งการถ่ายภาพจนทำให้เกิดมีภาพดังกล่าว
ขึ้นมา นั้นถือได้แล้วว่าเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ภาพโดยมีการใช้
ความวิริยะอุตสาหะในการสร้างสรรค์ตามสมควรแก่ลักษณะ
งานภาพถ่ายนั้น กรณีจึงฟังได้ว่า ภาพตามสำเนาเอกสารท้าย
ฟ้องหมายเลข 2 อาจเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ประเภทศิลปกรรมที่
มีลักษณะเป็นงานภาพถ่าย”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8313/2561

“งานที่โจทก์กล่าวอ้างดังกล่าวเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนในตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์ โดยการรวบรวมข้อมูลข่าวจากแหล่งต่าง ๆ มีการค้นคว้ามาจากข้อมูลข่าวในประเทศและต่างประเทศ มีการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลและเป็นข้อมูลที่ เป็นประโยชน์แก่นักลงทุน ทั้งยังมีการวิเคราะห์และคาดการณ์เพื่อประกอบในการตัดสินใจของนักลงทุนในตลาดทุนหรือตลาดหลักทรัพย์...

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่างานของโจทก์เกิดขึ้นจาก
การนำข้อมูลดังกล่าวข้างต้นมาวิเคราะห์ถ้อยแถลงแล้วเรียบ
เรียงเป็นบทความ บทสัมภาษณ์ และบทวิเคราะห์ งานของ
โจทก์จึงไม่ใช่แค่เพียงการเสนอข่าวประจำวันและข้อเท็จจริง
ต่าง ๆ ที่มีลักษณะเป็นเพียงข่าวสารเท่านั้น เมื่อพนักงานของ
โจทก์ได้สร้างสรรค์โดยแสดงออกซึ่งความคิดในรูปแบบ
บทความ บทสัมภาษณ์ บทวิเคราะห์ และโดยมีการศึกษา
รวบรวม และคัดเลือกข้อมูลข่าว

มีการจัดทำบทสัมภาษณ์ และผ่านกระบวนการวิเคราะห์ขั้นด้วย
ความสามารถของผู้สร้างสรรค์เอง และงานนั้นมีการใช้ความ
วิริยะอุตสาหะ สติปัญญา และแรงงานของผู้สร้างสรรค์ในขนาด
หรือระดับที่เหมาะสมแก่สภาพของงานที่สร้างสรรค์ขึ้น
ตลอดจนมีการใช้วิจารณ์จากประสบการณ์ในการ
วิเคราะห์ตามควรแก่สภาพของงานด้วยความคิดริเริ่มของตัวผู้
สร้างสรรค์เอง และพนักงานของโจทก์มีข้อตกลงให้ผลงาน
ลิขสิทธิ์ตกแก่โจทก์ซึ่งเป็นนายจ้าง...

ฟังได้ว่า บทความ บทสัมภาษณ์ และบทวิเคราะห์รวม 135 ฉบับ
ตามเอกสารหมาย จ. 4 เป็นงานวรรณกรรมอันมีลิขสิทธิ์ของ
โจทก์ตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 4 มาตรา 6
วรรคหนึ่ง มาตรา 9 และมาตรา 12...ลูกค้าของจำเลยที่ 1
จะต้องสมัครเป็นสมาชิกก่อนจึงจะสามารถเข้าถึงข้อมูลออนไลน์
ของจำเลยที่ 1 ได้...จำเลยที่ 1 จะมีรายได้จากลูกค้าที่สมัคร
เป็นสมาชิกแล้วเข้ามาดูข้อมูลต่าง ๆ รวมทั้งข้อมูลตาม
เอกสารหมาย จ. 4

การที่จำเลยที่ 1 รับข้อมูลตามเอกสารหมายเลข 4 เข้าสู่โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อเผยแพร่ให้แก่ลูกค้าที่สมัครเป็นสมาชิกของจำเลยที่ 1...จึงรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า จำเลยที่ 1 ทำซ้ำซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์ของโจทก์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากโจทก์และเผยแพร่ต่อสาธารณชนซึ่งงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อหากำไรโดยรู้หรือมีเหตุอันควรรู้ว่าเป็นงานที่ทำขึ้นโดยละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ จำเลยที่ 1 จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์จากการกระทำละเมิดลิขสิทธิ์...”

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1265/2563

“...งานสร้างสรรค์ประเภทศิลปกรรมที่มีลักษณะเป็นงาน
จิตรกรรมจะเป็นงานอันมีลิขสิทธิ์ที่ได้รับความคุ้มครองตาม...
พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537... ต้องเป็นงานที่ผู้สร้างสรรค์ได้ทำ
หรือก่อให้เกิดงานนั้นด้วยการริเริ่มขึ้นเองโดยมิได้ทำซ้ำหรือ
ดัดแปลงจากงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
งานอันมีลิขสิทธิ์ไม่จำเป็นต้องเป็นงานใหม่อย่างเช่นกรณีของ
สิทธิบัตรการประดิษฐ์...คุณค่าของงานหรือคุณค่าทางศิลปะ
ไม่ใช่เงื่อนไขของการคุ้มครองลิขสิทธิ์...”

เมื่อพิจารณาถึงแบบประชุมประตูเมือง...ซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 3 ส่วน
คือ ส่วนแรก ชุมประตูด้านบน...ส่วนที่สอง คานของชุมประตู...
และส่วนที่สาม เสาของชุมประตูเมือง...ซึ่งโจทก์นำสืบว่าได้
ออกแบบโดยปรึกษากับนายภิญโญ...แล้วจินตนาการด้วย
ลีลาการเขียนจิตรกรรม ทำเป็นร่างงานจิตรกรรมขึ้นมา ดังนี้
ย่อมถือได้ว่า โจทก์เป็นผู้ทำหรือก่อให้เกิดงานสร้างสรรค์ด้วย
ความวิริยะอุตสาหะแล้ว แม้การออกแบบดังกล่าวของโจทก์
จะเป็นไปตามนโยบายและแนวคิดของจำเลยที่ 1 และมีการ
ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของจำเลยที่ 1 ตามที่ฝ่ายจำเลย
อ้างก็ตาม...

เมื่อไม่ปรากฏว่า แบบชุ่มประตุมืองดังกล่าวเกิดจากการทำซ้ำ
หรือดัดแปลงจากงานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ย่อมถือได้ว่า โจทก์เป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์
งานศิลปกรรมอันมีลักษณะงานจิตรกรรมในแบบชุ่มประตุมือง
ดังกล่าว”